

Bereket nedir, ne değildir?

Ferhat Bey: “Bereket nedir? Bereket lütuf mudur? Yoksa iktisadın neticesi midir?”

BEREKET ALLAH’IN BİR LÜTFUDUR

Bereket, elbette lütuftur.

Allah’ın lütfudur.

Allah’ın razı olduğu bolluk, çokluk, ihsan ve hayır getiren her şey bereketle ifade edilir.

Allah’ın razı olmadığı bolluğa bereket denmez.

Meselâ haram yoldan elde edilen malda bereket yoktur. Ne kadar çok olursa olsun! Bu bereketsizlik malda kendisini hissettirir. Ya çabuk biter, ya kişiye bir belâ getirir. Yani kişiye yaramaz.

Helâl kazançta ise bereket vardır.

Bereketsiz çok mal, çabuk uçar gider.

Bereketli az mal ise, çok işe yarar, çok hayra sebep olur.

Bereket kişinin iktisadına, cömertliğine, hürmetine, merhametine, ibadetine, takvasına, misafirperverliğine, isar hasletine ve iyi ahlâkına ahiretteki sevabı eksiltmeksizin gelen İlâhî bir lütuftur.

Tabir caizse, bir nev’î promosyondur.

BEREKET SEVABI ESKİLTMEZ

Unutmamalı ki: İyi amelimizde asl olan mükâfat, sevaptır.

Sevap uhrevî bir meyvedir.

İyi amelimizin neticesinde, uhrevî sevabımızı eksiltmeksizin verilen huzur, saadet, sıhhat, âfiyet, bolluk, genişlik gibi lütuflara ise bereket diyoruz.

Bunların bereket olması sevap cinsinden bir lütuf olup, fakat uhrevî sevabı

eksiltmemesindendir. Nitekim sevap da bir lütuftur.

Riya ile yapılan bir amel neticesinde elde edilen çok mala bereket demiyoruz.

Fakat Allah rızası için yapılan bir amel neticesinde ulaşılan mala bereket diyoruz.

Bediüzzaman diyor ki: “Ubudiyetin dâisi emr-i İlâhî ve neticesi rıza-yı Haktır. Semerâtı ve fevâidi uhrevîyedir. Fakat ille-i gaiye olmamak, hem kasten istenilmemek şartıyla, dünyaya ait faydalar ve kendi kendine terettüp eden ve istenilmeyerek verilen semereler, ubudiye münâfi olmaz.”¹

Bediüzzaman burada, “dünyaya ait faydalar ve kendi kendine terettüp eden ve istenilmeyerek verilen semereler” cümlesiyle bereketi tarif ediyor.

Bediüzzaman, bir hanede bulunan ihtiyarların, hastaların ve engellilerin o hanenin bereket direkleri olduğunu söylüyor. Bu sebeple hanesinde ihtiyar, hasta veya engelli bulunanlar, “Maişetim dardır, idare edemiyorum.” dememelidirler. Çünkü eğer onlar yüzünden gelen bereket olmasaydı, o hanenin geçim darlığı daha fazla olacaktı! Nitekim ihtiyarların, hastaların ve engellilerin rızıkları, mükâfat olarak, bereket suretiyle geliyor.²

İKTİSADA GELİNCE...

İktisat, yani tutumlu olmak bir salih ameldir.

Her salih amel gibi iki türlü mükâfatı vardır:

1- Sevap. 2- Bereket.

Her ikisi de elbette lütuftur.

İktisadın neticesinde bereketin verilmesi, bereketin lütuf olmadığını göstermiyor.

Bediüzzaman’a göre iktisatta keramet derecesinde bereket vardır.³ İsraf yapılması halinde ise bereket kalkıyor ve müsrif kişi bolluk içinde fakirlik yaşıyor.⁴

İmam-ı Gazali diyor ki: “Az bir mal, bereketli olunca, çok kimsenin rahat etmesine, çok iyi işlerin yapılmasına vesile olur. Bereketli olmayan çok mal vardır ki, sahibinin dünyada ve ahirette felâketine sebep olur. O halde malın çok olmasını değil, bereketli olmasını istemelidir.”

On Dokuzuncu Mektup’ta az malın bereketle çok hükmünde olduğu ile ilgili çok hadis rivayetleri vardır. Meselâ Hendek Savaşı’nda Hazret-i Cabir (ra) bir keçi

oğlağını kesip yemek yaparak Peygamber Efendimiz'i (asm) dâvet etmişti. Peygamber Efendimiz (asm) ordu ile geldi. Ve bütün ordu o az, ama bereketli yemekten yediler ve doydular.

Hazret-i Cabir (ra) bu olayı aynen şöyle anlatıyor: "O gün yemek, hanemde pişirildi. Bütün bin adam o sâ'dan, o oğlaktan yediler, gittiler. Daha tenceremiz dolu kaynıyor, daha hamurumuz ekmek yapılıyor. O hamura, o tencereye mübarek ağzının suyunu koyup bereketle duâ etmişti."5

Bediüzzaman diyor ki: "İşte, şu mu'cize-i bereketi, bin zatın huzurunda, onları ona alâkadar göstererek Hazret-i Câbir kasemle ilân ediyor. Demek şu hadise, bin adam rivayet etmiş gibi kati denilebilir."6

Dipnotlar:

1- Lem'alar, s. 136.

2- Mektubat, s. 251.

3- Lem'alar, s. 151; Mektubat, s. 273.

4- Lem'alar, s. 150.

5 -Buharî, Mağâzî: 29; Müslim, Eşribe: 141; el-Hâkim, el-Müstedrek, 3:31; Ali el-Kari, eş-Şifâ, 1:290; Kenzü'l-Ummal, 12:409, 424.

6- Mektubat, s. 115.